

Δραματική Ποίηση

Το δράμα - Η τραγωδία - Το αρχαίο θέατρο

Ερωτήσεις κλειστού τύπου ή συνδυασμός κλειστού και ανοικτού τύπου

1. Αφού λάβετε υπόψη σας τις σκηνοθετικές συνήθειες που είχαν επικρατήσει στην Αθήνα, να προσδιορίσετε από ποια είσοδο του θεάτρου έμπαινε στην ορχήστρα ή στη σκηνή:

α) ένας αγγελιαφόρος που ερχόταν από τους αγρούς

β) ένα πρόσωπο που ερχόταν από το παλάτι

γ) ο χορός

δ) ένας αγγελιαφόρος που ερχόταν από το λιμάνι

ε) ο εξάγγελος

2. Να σημειώσετε ποιες από τις πληροφορίες που αφορούν το δράμα είναι σωστές:

- Πρόκειται για σύνθετη ποιητική δημιουργία.
- Είναι ένα επικό αφηγηματικό τραγούδι με πολλούς στίχους.
- Περιέχει στοιχεία από την επική ποίηση.
- Τμήματά του παρουσιάζονται με τη συνοδεία μουσικής και χορού.
- Τα θέματά του αναφέρονται αποκλειστικά στη λατρεία του Διονύσου.

3. Ποια είναι η προέλευση του δράματος;

A. Να σημειώσετε τη σωστή απάντηση:

- Προέρχεται από τις θρησκευτικές τελετές προς τιμήν του Διονύσου.
- Πρωτοεμφανίστηκε με την οργάνωση δραματικών αγώνων στην Αθήνα τον 6ο π.Χ. αιώνα.
- Προέρχεται από τις θρησκευτικές γιορτές των Αθηναίων προς τιμήν της Αθηνάς.
- Είναι επινόηση των μεγάλων τραγικών ποιητών του 5ου π.Χ. αιώνα.
- Είναι πνευματική δημιουργία του Θέσπη που την πρωτοπαρουσίασε τον 6ο π.Χ. αιώνα.

B. Να αναφέρετε τη γνώμη του Αριστοτέλη σχετικά μ' αυτή.

4. Ποιες πληροφορίες της Β στήλης αντιστοιχούν σε καθεμιά από τις γιορτές του Διονύσου όπως δίνονται στην Α στήλη;

Να σημειώσετε τον ή τους αριθμούς της Α στήλης στο αντίστοιχο τετράγωνο της Β στήλης:

	A	B	
1	Τα Μεγάλα ή έν ἄσπει Διονύσια	Γιορτάζονταν στα μέσα του μήνα Γαμηλιώνα (μέσα Ιαν.-Φεβρ.).	
2	Τα Μικρά ή κατ' ἄγρους Διονύσια	Είναι η πιο λαμπρή γιορτή προς τιμήν του Διονύσου.	
		Γίνονται επαναλήψεις δραμάτων	
3	Τα Λήναια	Παρουσιάζονται νέα δράματα.	
4	Τα Ανθεστήρια	Σ' αυτή τη γιορτή δε γίνονταν, αρχικά τουλάχιστον, δραματικοί αγώνες.	

5. Ποιες παρεμβάσεις έκανε στο διθύραμβο ο Αρίων και ποιες ο Θέσπης ώστε να μετεξελιχθεί σε τραγωδία; Να συνδέσετε τα ονόματα των ποιητών με τις ενέργειες που τους αντιστοιχούν:

Αρίων	Παρουσιάζει το χορό να κάνει χορευτικές κινήσεις γύρω από το βωμό του Διονύσου.
	Διαχωρίζει για πρώτη φορά τον εξάρχοντα από τον υπόλοιπο χορό και του δίνει ξεχωριστό ρόλο
	Συνθέτει τους στίχους και τη μουσική.
Θέσπης	Παρουσιάζει τον υποκριτή να απαγγέλλει τους στίχους σε μορφή αφήγησης ή διαλόγου με το χορό.
	Επινόησε τον «τραγικό τρόπο», τραγούδι δηλαδή από χορευτές μεταμφιεσμένους σε τράγους
	Διευκολύνει την παρουσίαση του μύθου με διάλογο και αφήγηση.

6. Να συμπληρώσετε τα κενά με τις παρακάτω λέξεις ή συνεκφορές, αφού τις τοποθετήσετε στο σωστό τύπο:

ηδυσμένος λόγος, κάθαρση, απομίμηση, συμμετέχω, Μοίρα, λυτρώνομαι, τέλειος, δράση, τραγικός ήρωας, συμπάσχω, έλεος (ο), μέγεθος, απαγγελία, φόβος, λογική, δρώμενα, συντρίβομαι.

Σύμφωνα με τον ορισμό του Αριστοτέλη η τραγωδία είναι _____ μιας σοβαρής και αξιόλογης πράξης. Η πράξη αυτή θεωρείται _____, γιατί έχει αρχή, μέση και τέλος. Το _____ αυτής της πράξης είναι τέτοιο, ώστε να το συγκρατεί ο θεατής στο νου του, ενώ η αναπαράστασή της στη σκηνή γίνεται με _____, με ρυθμό δηλαδή, με αρμονία και μελωδία που τοποθετούνται από τον ποιητή εκεί που ταιριάζει το καθένα. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της τραγωδίας είναι η _____ και όχι η _____ και σκοπός της είναι να οδηγήσει το θεατή στην _____ μέσα από τον _____ και το _____ που είναι, σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, η χαρακτηριστική ευχαρίστηση που προκαλεί η τραγωδία.

Οι θεατές _____ με τη _____ και το συναίσθημα στα _____, γι' αυτό και _____ με τους ήρωες οι οποίοι συγκρούονται με τη _____ εξαιτίας κάποιου λάθους και _____. Στο τέλος οι θεατές _____, ανακουφίζονται δηλαδή και ηρεμούν ψυχικά, γιατί διαπιστώνουν την ηθική νίκη του _____ ή την αποκατάσταση της ηθικής τάξης.

7. Να σημειώσετε τις σωστές απαντήσεις στα ερωτήματα, βάζοντας το γράμμα κάθε ερώτησης στο τετράγωνο που αντιστοιχεί:

	Ο μύθος	α. Ποια είναι τα κατά ποσόν μέρη της τραγωδίας;		Η έξοδος
	Τα στάσιμα			Το ήθος
	Το μέλος			Ο πρόλογος
	Η πάροδος	β. Ποια είναι τα ποιόν μέρη της τραγωδίας;		Η όψη
	Η λέξη			Τα επεισόδια
				Η διάνοια

8. Α. Από τις ακόλουθες ενέργειες ή καταστάσεις να επιλέξετε αυτή ή αυτές που συνθέτουν την εικόνα του τραγικού ήρωα:

α. Συγκρούεται με δυνάμεις ισχυρότερες από αυτόν, όπως η Μοίρα και η θεία Δίκη.

β. Αγωνίζεται για το συμφέρον του.

γ. Καταφέρνει πάντα στο τέλος να υπερνικήσει όλους τους εχθρούς και τους κινδύνους που αντιμετωπίζει.

δ. Περιπλέκεται σε αντιφατικές καταστάσεις, τρομερά διλήμματα και αδιέξοδα, και υφίσταται τις συνέπειές τους (ενοχές, ψυχικό πόνο κλπ).

ε. Αποτέλεσμα της τραγικής σύγκρουσης είναι η απώλεια της ηθικής ελευθερίας του ήρωα.

B. Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

9. Σε ποιες έννοιες της A στήλης αντιστοιχούν οι ορισμοί της B στήλης; Να σημειώσετε το γράμμα στο τετράγωνο που αντιστοιχεί. Δύο στοιχεία της B στήλης περισσεύουν

A	B
α. μύθος	Η θεατρική πράξη, όπου αναπτύσσεται και προωθείται η σκηνική δράση.
β. διάνοια	Ο σκηνικός κόσμος στο σύνολό του, δηλαδή ό,τι σήμερα ονομάζουμε σκηνογραφία και ενδυματολογία.
	Οι ενοχές, ο ψυχικός πόνος και η συντριβή που νιώθει ο τραγικός ήρωας μέχρι τη λύση του δράματος.
γ. όψη	Η υπόθεση του έργου.
	Ο μυθολογικός κύκλος από τον οποίο αντλούσαν θέματα για τις τραγωδίες τους οι ποιητές.
δ. ήθος	Οι ιδέες που διατυπώνουν τα πρόσωπα της τραγωδίας και τα επιχειρήματα με τα οποία τις υποστηρίζουν.
ε. επεισόδιο	Ο χαρακτήρας των ηρώων και ο τρόπος που αντιδρούν σε κάθε περίπτωση.

10. Να γράψετε στα κενά τις έννοιες που αντιστοιχούν στους παρακάτω ορισμούς:

	Τραγούδι με θρηνητικό χαρακτήρα που τραγουδιέται από το χορό με έναν ή δυο ηθοποιούς.
	Τα εκφραστικά μέσα και η ποικιλία των εκφραστικών τρόπων που χρησιμοποιεί ο ποιητής.
	Το «κόψιμο» του στίχου σε δυο ή και τρία μέρη, όταν η ένταση του διαλόγου κορυφώνεται.
	Το άσμα που τραγουδάει ο χορός καθώς εισέρχεται στην ορχήστρα
	Τα μουσικά στοιχεία του δράματος, η μουσική η οποία συνοδεύει το τραγούδι και τη χορογραφία.

11. Να συμπληρώσετε τα κενά με τους όρους οι οποίοι αποδίδουν τα μέρη του αρχαίου θεάτρου:

Ο επισκέπτης ενός αρχαίου θεάτρου διακρίνει σ. αυτό τρία βασικά μέρη. Το μεγαλύτερο είναι το _____ ή _____, το μέρος δηλαδή που προοριζόταν για τους θεατές.

Ακριβώς απέναντί του υπήρχε η _____, ο χώρος δηλαδή όπου κινούνταν οι υποκριτές. Τέλος ανάμεσα στα δυο αυτά μέρη υπήρχε η _____, ένας κυκλικός ή ημικυκλικός χώρος, όπου εκτελούσε τις κινήσεις του (χόρευε) ο χορός. Η είσοδος του χορού γινόταν από τις _____. Στο κέντρο του ημικυκλικού αυτού χώρου υπήρχε ο βωμός του Διονύσου η λεγόμενη _____. Το πρώτο μέρος χωρίζεται σε δυο ή τρεις οριζόντιες ζώνες με τα _____.

Υπήρχαν δηλαδή τρεις σειρές _____ για να κάθονται οι θεατές.

Αυτές οι σειρές διακόπτονταν κάθετα προς την ορχήστρα από τις _____ απ' όπου ανέβαιναν οι θεατές στις ψηλότερες θέσεις. Στο δεύτερο μέρος απέναντι από τις θέσεις των θεατών κατασκευάστηκε στην αρχή ένα ξύλινο και αργότερα ένα πέτρινο ή μαρμάρινο υπερυψωμένο δάπεδο, πάνω στο οποίο έπαιζαν οι ηθοποιοί. Ο χώρος αυτός ονομάστηκε _____ και δεν υπήρχε στους κλασικούς χρόνους.

12. Να συνδέσετε τους όρους της στήλης Α με τον ορισμό που τους αντιστοιχεί στη στήλη Β (πέντε στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν).

A	B
	Κάθισμα για τους θεατές.
α. το λογείο	Μηχάνημα για την απομίμηση της βροντής.
	Κυκλικός χώρος για τις κινήσεις του χορού.
β. η θυμέλη	Μουσικό όργανο για τις ανάγκες του δράματος.
	Σκηνή που παρεμβάλλεται ανάμεσα στα στάσιμα
γ. το εδώλιο	Υπερυψωμένο δάπεδο όπου έπαιζαν οι ηθοποιοί.
	Η κεντρική είσοδος της σκηνής.
δ. το βροντείο	Βωμός του Διονύσου στο κέντρο της ορχήστρας.
	Η τελευταία σειρά καθισμάτων στο άνω διάζωμα.
ε. η ορχήστρα	Το προσωπείο που φορούν οι υποκριτές